

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
« 21 » « 01 » 2019р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИРИГУВАННЯ

(оркестрове)

для студентів

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Освітнього рівня: другого (магістерського)

Освітньої програми

025.00.01 Музичне мистецтво

Спеціалізація: викладання музичного інструмента

Київ – 2019

Розробник: Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладач: Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 05.12. 2018 року № 13

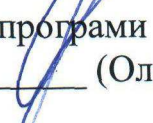
Завідувач кафедри (Т. Б. Каблова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

025.00.01 Музичне мистецтво

(назва освітньої програми)

___ . ___ . 2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) (Олексюк О. М.)
(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2019 р.

Заступник директора (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання - денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	1/ 30
Курс	V
Семестр	10
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	1
Обсяг годин, в тому числі:	30
аудиторні	12
модульний контроль	2
семестровий контроль	-
самостійна робота	16
форми семестрового контролю	-

2. Мета навчальної дисципліни - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музично-педагогічної освіти, спроможного до активної художньо-творчої діяльності з інструментальним колективом (оркестром, ансамблем), здатного здійснювати фахову підготовку студентів (майбутніх викладачів вищого навчального закладу) на заняттях з музичних дисциплін. Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Диригування» є модульна контрольна робота (10 семестр) та екзамен (11 семестр)
Завдання навчальної дисципліни - виховання комплексу компетентностей студента. Зокрема

загальних: **світоглядна:** наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, загальнокультурної ерудиції, широкого кола інтересів, розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, збереження національних духовних традицій; **комунікативна:** здатність працювати у команді, до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; **інформаційна:** здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань, ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності; **самоосвітня:** здатність до пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку, спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу самореалізацію, прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху;

фахових: **художньо-естетична:** сформованість системи художньо-естетичних, мистецтвознавчих та культурологічних знань, здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистець і твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження; **психолого-педагогічна:** готовність виконувати функції викладача вищого навчального закладу, володіння базовими знаннями з педагогіки і психології вищої школи та вміння їх реалізувати у навчальній і професійній

діяльності, розуміння й дотримання у практичній діяльності основних завдань і принципів музичної педагогіки;

управлінська: здатність до управлінської діяльності на рівні навчального музичного колективу (оркестру, ансамблю).

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- бути готовим виконувати функції викладача вищого навчального закладу, знати зміст освітньої програми, принципи і методи навчання студентів спеціальності «Музичне мистецтво*», володіти методикою викладання музичних дисциплін у вищій школі, уміти добирати ефективні й педагогічно доцільні форми та методи роботи із зі студентами; розуміти технології укладання навчальних і робочих програм з фахових дисциплін, володіння дидактичним матеріалом з музично-виконавських дисциплін;
- мати здатність до управлінської діяльності на рівні навчального музичного колективу (оркестру, ансамблю); до планування, організації, мотивації, контролю;
- уміти формувати навчальний репертуар студента для занять в оркестровому класі, володіти методами роботи над музичними творами різної форми, жанру, стилю, мати здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Вдосконалення диригентської техніки студента-магістранта.							
Тема 1 Диригування музичних творів різних жанрів та стилів по партитурі.	14				6		4
							4
Тема 2 Диригування музичних творів для соліста (інструменталіста, вокаліста) з оркестром.	14				6		4
							4
Модульний контроль	2						
Разом за семестр	30				12		16

**5. Програма навчальної дисципліни «Диригування. (оркестрове)»
Змістовий модуль 1 (I курс, II семестр)**

Вдосконалення диригентської техніки студента-магістранта.

Тема 1.1.

Ознайомлення з музичними творами різних жанрів та стилів по партитурі – робота над нотним текстом, точними та виразними аффтактами; розбір форми музичних творів, стильових та жанрових особливостей.

Основна література: 3,4,7.

Додаткова література: 1,4,5, 6.

Тема 1.2.

Вивчення музичних творів для соліста (інструменталіста, вокаліста) з оркестром – детальне вивчення партії соліста, узгодження художнього змісту музичних творів, темпів, штрихів, агогіки тощо; відпрацювання вступів соліста; робота над нотним текстом оркестрового супроводу.

Основна література: 9,10,11.

Додаткова література: 2,3,7.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	12	12
Лабораторна робота	10	12	120
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25
Разом		177	
Максимальна кількість балів		177	

6.2 Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1 Вдосконалення диригентської техніки студента-магістранта.					
1.	Повторення вправ та прийомів, які закріплюють отримані навички з техніки диригування та зміцнення диригентського апарату.	4 год.	Нотний текст; о.л. – 3,5, Д.л.4,6	Індивідуальне заняття	5 б.
2.	Виконання уривків п'єс які потребують застосування різноманітної техніки диригування та засобів музичної виразності.	4 год.	Нотний текст; о.л. – 4,5.	Індивідуальне заняття	5 б.
3.	Закріплення музичного матеріалу, який вивчається на заняттях з викладачем, шляхом прослуховування аудіо та відео записів.	4 год.	Нотний текст, аудіо та відео записи.	Індивідуальне заняття	5 б.
4.	Складання власної системи самостійних занять на основі вивчення практичних порад відомих диригентів та музикантів.	4 год.	О.л. – 1,2, 5.	Індивідуальне заняття	5 б.
	Разом:	16 год.			20 б.
	Усього за II семестр	16 год.			20 б.
	Усього за навчальний рік	16 год.			20 б.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Прослуховування під час роботи в класі	знання тексту 6 розуміння форми твору 6 художня виразність 6 техніка виконання 7	25
Максимальна кількість балів		25

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 - 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 - 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Аудиторні (лабораторні) заняття – 12 год. Самостійна робота - 16 год.

Модулі	Змістовний модуль I			
Назва модуля	Вдосконалення диригентської техніки студента-магістранта.			
Кількість балів за модуль	177			
Заняття	1-6		7-12	
Лекційні				
Семінари				
Практичні	6		6	
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1 Диригування музичних творів різних жанрів та стилів по партитурі. Тема 2 Диригування музичних творів для соліста (інструменталіста, вокаліста) з оркестром. 1*12=12 б/ 10*12=120 б. 132 б.			
Самостійна робота 5 балів	5 б.	5б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 балів			
Коефіцієнт, підсумковий контроль	Всього без урахування коефіцієнту – 177 балів.			

8. Рекомендовані джерела:

Основна література

1. Димченко С. С. Диригування: методика викладання. Ч. I , Ч. II / С. С. Димченко.– Рівне : РДІК, 1997.– 152 с.,141 с.
2. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування / В.Д.Доронюк. – Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. – 292 с. (1-4; 7-8; 10-11).
3. Канерштейн М. Питання диригентської майстерності / М. Канерштейн.– К. : Муз. Україна, 1980.– 184 с.
4. Колесса М. Ф. Основи техніки диригування / М. Ф. Колесса.– К. : Держ. вид-во образотв. мистец. і л-ри УРСР, 1960.– 198 с.
5. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К. Ольхов.– Л. : Музыка, 1990.– 200 с.

Додаткова література

1. Барсова І. О. Книга про оркестр / І. О. Барсова.– К. : Музич. Україна, 1988.– 157 с.
2. Іванов П. Г. Оркестр українських народних інструментів / П. Г. Іванов.– К. : Муз. Україна, 1981.– 110 с.
3. Казачков С. От урока к концерту / С.Казачков. – М., 1990. (7).
4. Кучерук В. Ф. Народний музичний інструментарій України / В. Ф. Кучерук.– Луцьк : Ред. вид. від. «Вежа» Волин. держ. у-ту ім. Лесі Українки, 1997.– 123с.
5. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів / Д.Пшеничний. – К.: Музична Україна, 1984. – 116 с. (5-6).
6. Хащеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів

культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / С.Хашчеватська. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. – 256 с. (5-6).

Інструментальні твори для оркестру народних інструментів

1. Дворжак А. Слов'янський танець №2. Оркестровка О.Ільченка // Курс гри в оркестрі народних інструментів / Упоряд. В.Лапченка. – К.: Музична Україна, 1977. – Ч. 2. – С. 20-42.
2. Колесса М. Коломийка. Інструментування Г.Казакова // А.Онуфрієнко, Л.Дражниця. Хрестоматія з диригування оркестром народних інструментів. – К.: Музична Україна, 1985. – Вип. 1. – С. 20-29.
3. Кос-Анатольський А. Коломийка. З балету “Хустка Довбуша”. Інструментування П.Шахова // Вечорниці. П'єси для оркестру народних інструментів. – К.: Музична Україна, 1976. – Вип. 6. – С. 10-19.
4. Лисенко М. Елегія. Інструментування П.Свердлика // П'єси для оркестру народних інструментів / Упоряд. А.Онуфрієнко. – К.: Музична Україна, 1978. – С. 50-55.
5. Романс з Української симфонії невідомого автора першої чверті XIX ст. Оркестровка В.Лапченка // Курс гри в оркестрі народних інструментів / Упоряд. В.Лапченка. – К.: Музична Україна, 1981. – С. 22-39.
6. Шамо І. Веснянка. Інструментування Є.Бортника // П'єси для оркестру народних інструментів. – К.: Музична Україна, 1972. – С. 2-11.
7. Штогаренко А. Український танець. Інструментування П.Шахова // П'єси для оркестру народних інструментів / Упоряд. А.Онуфрієнко. – К.: Музична Україна, 1976. – С. 2-16.

Акомпанементи для симфонічного оркестру та струнних ансамблів з фортепіано

1. Верді Дж. Застольна. Дует Альфреда і Віолетти з опери “Травіата”. Оркестрування Є.Корницького // Корницький Є. Зарубіжна вокальна музика. Оркестрові партитури. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – С.42-67.
2. Кос-Анатольський А., сл. І.Франка. “Ой ти, дівчино, з горіха зерня”. Оркестрування Є.Корницького // Корницький Є. Українська музика. Оркестрові партитури. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – С. 127-136.
3. Матвійчук В. “Ватра”. П'єса для сопілки з малим складом симфонічного оркестру. Оркестрування Є.Корницького // Корницький Є. Українська музика. Оркестрові партитури. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – С. 207-228.
4. Фібіх З. Поема. Оркестрування Є.Корницького // Корницький Є. Зарубіжна вокальна музика. Оркестрові партитури. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – С. 235-238.
5. Фролов І. “Жарт-сувенір” для двох скрипок з оркестром. Оркестрування Є.Корницького // Корницький Є. Інструментальна музика. Оркестрові партитури. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – С. 301-311.

Додаткові ресурси

- . Робоча навчальна програма з дисципліни.
- . Нотна література.
- . Література з питань диригентської майстерності.
- . Література з питань методики викладання диригування.
- . Аудіо- та відеозаписи концертних виступів видатних диригентів.